

Käynti Keskusrikospoliisissa ja Rikosmuseossa torstaina 9.4. 2015

Kello on 13, kun meistä vieraista miltei tusina pääsee sisään pääkallopaikalle.

Tunne on vähintäänkin kutkuttava, koska Keskusrikospoliisin (KRP) sisätiloihin ei ole juuri muille asiaa kuin KRP:n omalle väelle tai erikseen kutsutuille – eri sidosryhmien kautta sisäänpääseville ihmisille. Keskusrikospoliisi (KRP) on Suomen poliisin valtakunnallinen yksikkö, jonka toimialueena on koko Suomi ja jonka keskuspaikka sijaitsee Vantaalla osoitteessa Jokiniemenkuja 4.

Sisällä tarkistetaan meidän kaikkien henkilöllisyys ja saamme nimilapun, jossa lukee nimen lisäksi ”Vieras”.

Kävelemme ensin alatason käytävällä katselemassa KRP:n rikosmuseon tauluja. Seinällä on eräs ”Salvador Dalin” tekemä taulu, josta meille kerrotaan myöhemmin, että se on väärennös, josta on aikoinaan pyydetty 250 000 euroa. Taidekauppias oli Salvador Dalin 100-vuotisjuhlanäyttelyssä Helsingin Wanhassa Satamassa myynyt satoja Dalin grafiikantöitä, sekä muiden kansainvälisesti tunnettujen taiteilijoiden väärentämäänsä grafiikkaa. Signeerauksen poikkeamat varmensivat väärennösepäilyn.

Hieman klo 13 jälkeen tapaamme vierailun isäntänä toimivan Keskusrikospoliisin rikoskemisti Jari Pukkilan ala-aulassa ja hän toivottaa meidät tervetulleeksi. Vierailumme etenemisestä hän kertoo, että se on kaksivaiheinen. Ensin tutustutaan hänen johdollaan tunnin ajan Rikosteknisen laboratorion toimintaan Power Point-esityksenä ja luentona, jonka jälkeen museonhoitaja Riitta esittelee meille Rikosmuseota. Paikkaa jossa ei saa kuvata ja joka ei ole yleisölle avoin.

Jari Pukkilan esityshuone on toisessa kerroksessa, jonne kapuamme ensin portaita pitkin käytävän kautta, jossa on ovia vasemmalle ja oikealle. Jotkut ovet ovat auki. Ovien takana on pieniä toimistoja ja ovesa nimi sekä toimenkuva, hieman terveysteskusten ja sairaaloiden tyyliin.

Käytävällä on myös aula, jossa on jonkin näköinen kahvitila. Pukkila on meille lautamiehille vähintäänkin ystävällismielinen ja auttavainen.

Luennessa käy ilmi, että KRP saa noin 30 000 pyyntöä palveluihinsa vuodessa. Lisäksi he järjestävät (lähinnä poliiseille) noin 35 koulutustilaisuutta per vuosi.

KRP käsittelee myös kansainvälistä järjestäytynyttä rikollisuutta ja sen henkilöstömäärä on noin 700, joista 56 prosentilla on poliisikoulutus. Vaativan rikostutkinnan suorittamiseksi KRP:ssä työskentelee suuri määrä eri alojen asiantuntijoita, esimerkiksi ylemmän korkeakoulututkinnon kemian alalta suorittaneita henkilöitä rikoskemisteinä rikosteknisessä laboratoriossa.

Varsinainen rikospaikkatutkinta (CSI) suoritetaan Pukkilan mukaan jo paikan päällä poliisin toimesta, ja useimmiten vielä todella hyvin. Suomessa on noin 170 varsinaista rikospaikkatutkijaa, kerrotaan tietona.

Siinä missä DNA-tutkimus on nykypäivää, kunnon ”vanhaa maailmaa” edustavat maali- ja kuitututkimukset.

Nykyaikaa ovat viisi eri tutkimusta:

1) Kasvovertailututkimukset

2) Äänirekisteri ja äänitutkimukset

3) Jalkineenjälkirekisteri

”Jalkineet ovat yksilöitä”. Jokin käytön aiheuttama hankauma tms. tekee siitä aina yksilöllisen.

4) Sormenjälkitutkimukset

AFIS-niminen (Automated Fingerprint Identification System) sormenjälkirekisteri tuntee jo 300 000 henkilön sormenjäljet Suomessa.

5) DNA

DNA-henkilönäytteitä on 150 000 Suomessa. Vuosittain tulee noin 2000 ”kylmää hittiä” eli osumaa tapauksissa, joista isossa maailmassa käytetään nimitystä ”cold case”. Tapauksessa on jollakin tavallaan aktiivinen tutkinta loppunut, kunnes se saadaan esim. DNA-syistä jälleen eloon. DNA kestää jopa 200 asteen lämmön ”mennen tullen”. Joskus on jouduttu käyttämään korkeita lämpötiloja eristäessä DNA:ta esimerkiksi myrkyistä, jotta sitä voidaan käsitellä paremmin.

Kello on 14 ja siirrymme käytävän kautta alakertaan Riitan hoteisiin. Riitta kertoo alakerran (lattiataason) Rikosmuseosta, josta löytyy väärennettyjä tauluja käytävän seinällinen.

Muita asioita, joita Rikosmuseossa on ja joita ei saa kuvata ja jotka eivät ole yleisölle nähtävissä ovat esim:

1. Huumausaineet. Kannabista, marihuanaa ja eri tabletteja. Sinisiä ja muilla väreillä värjättyjä ekstaasitabletteja ja kokaiinia ym.

2. Kuvia Myyrmannin pommi-iskusta.

3. 1920-luvulta eri trokauskuvia ja taskumatteja.

4. Jokelan surmaajan murha-ase.

5. Natural Born Killers liivi.

6. Kuvia Estonian vuonna 1994 tapahtuneen tragedian ja vuoden 2004 Tsunamin tiimoilta

7. Kuvia Hyvinkään paloittelusurman tapahtumapaikalta.

8. Materiaalia ns. Heinojen murhasta, joka oli 2001 Suomea kohahduttanut, erityisen suunnitelmallinen rikos.

9. Herlinin teollisuussukuun kuuluvan 26-vuotiaan naisen sieppaukseen kotoaan toukokuussa vuonna 2009 sisältävää aineistoa.

10. Vanhoja pääkalloja, joita käytettiin aikoinaan koulutukseen. Yhdessä kallossa on aukko pistoolin jättämänä, toisessa jonkinlaisen astalon tekemä reikä.

11. Kyllikki Saaren murhaan liittyvää aineistoa. Tuoreen näköinen puukeppi, jolla ”hauta oli merkitty”.

12. Suomen eniten murhia tehneen ihmisen, Matti Haapojan tietoja. KRP:n mukaan 12 varmaa murhaa. Matti Heikinpoika Haapoja (16.9. 1845 Isokyrö – 8.1. 1895 Turku)

Lisää aineistoa Rikosmuseosta löytyy internetistä toistaiseksi esimerkiksi avaamalla seuraava sivu:
<http://nyt.fi/a1305941689916>

Helsingin lautamiesyhdistyksen jäseniä Keskusrikospoliisin aulassa. Oikealla tauluväärennöksiä.

Rikoskemisti Jari Pukkila esitelmöi aiheena Keskusrikospoliisin Rikostekninen laboratorio.

Rikosmuseon hoitaja Riitta ja rikoskemisti Jari Pukkila. (Kuva: Anne Korpi).

Teksti: Tommi Tampio.